

MARIA ŁUCZAK

1949-2011



Maria Łuczak urodziła się 25 grudnia 1949 roku w Kórniku, jako córka Józefy z domu Nowak i Andrzeja Łuczaków. Rodzina Marii ze strony ojca związana była od pokoleń z Kórnikiem i jego właścicielami. Dziadek Marcin Łuczak pracował od 1897 r. w dobrach kórnickich hr. Władysława Zamoyskiego, a ojciec w Zakładzie Doświadczalnym PAN. Stryj Marcin walczył w Powstaniu Wielkopolskim w szeregach kompanii kórnickiej na frontach zachodnim i południowym.

Szkolę podstawową i liceum ogólnokształcące Maria Łuczak ukończyła w Kórniku, a po maturze rozpoczęła studia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Pracę magisterską pisała na seminarium prof. dr hab. Jarosława Maciejewskiego na temat recepcji poezji Jana Wolfganga Goethego w romantyzmie polskim, po jej obronie 25 maja 1973 roku uzyskała stopień magistra filologii polskiej.

Po rozmowie kwalifikacyjnej z doc. dr. Stefanem Weymanem, w tym samym roku została zatrudniona w Bibliotece Kórnickiej PAN na stanowisku młodszego bibliotekarza. Pracę rozpoczęła od dokładnego zapoznania się ze zbiorami zamkowymi, co zaowocowało dwoma cennymi artykułami naukowymi na temat losów Biblioteki Kórnickiej w czasie okupacji niemieckiej oraz strat wojennych w zbiorach tej placówki. Poza wykonywaniem stałych obowiązków bibliotekarskich doskonaliła swoje kwalifikacje zawodowe, m.in w zakresie znajomości języka niemieckiego na kursie w NRD.

W grudniu 1977 roku Rada Naukowa Instytutu Historii UAM otwarła przewód doktorski Marii Łuczak. Zatwierdzono tytuł rozprawy: „Biblioteki fundacyjne w Wielkopolsce w latach 1918-1952”, a promotorem w przewodzie był prof. dr hab. Marceli Kosman. Splot niesprzyjających okoliczności oraz liczne i nadmierne obowiązki, którymi obarczono ją w tym czasie, nie pozwoliły na ukończenie rozpoczętej dysertacji.

W grudniu 1981 roku została powołana na stanowisko kierownika Działu Nowych Druków i Czasopism. Dwa lata później została mianowana kustoszem, a w 1990 roku starszym kustoszem bibliotecznym. W 1998 roku została przeniesiona do Działu Zbiorów Specjalnych, a w 2005 roku przeszła na wcześniejszą emeryturę i pracowała w niepełnym wymiarze etatu.

Maria Łuczak była osobą niezwykle oddaną swej pracy, wykonywała ją z wielką pasją. W „Pamiętniku Biblioteki Kórnickiej” publikowała artykuły naukowe:

Biblioteka Kórnicka w okresie okupacji 1939-1945, Z. 12: 1976; *Wykaz strat wojennych z lat 1939-1945 w Bibliotece Kórnickiej*, Z. 14: 1978; „*Ideal starości*”. Ignacy Domeyko w listach do Władysława Pawlickiego, Z. 27: 2005; *Port w Jokohamie na mapie z 1859 roku w zbiorach Biblioteki Kórnickiej*, Z. 26: 2003. Organizowała lub współorganizowała liczne wystawy w Bibliotece, z których sprawozdania publikowała w „Pamiętniku”. Wystawy przypominały ważne postaci i rocznice z naszych dziejów, a jednocześnie pokazywano na nich niezwykle cenne dokumenty i eksponaty, które zazwyczaj nie są dostępne dla szerszej publiczności. Organizacja tych wystaw stała się niejako jej specjalnością.

Dzięki inwentaryzacji, a następnie upowszechnieniu kórnickich zbiorów literatury szachowej, należących do znanego teoretyka szachów Tassila von Heydebrand und der Lasa, uczyniła z Biblioteki Kórnickiej PAN miejsce słynne w świecie szachistów oraz miłośników historii tej gry. Zorganizowała w Kórniku międzynarodowe konferencje (w latach 2002, 2006 i 2007), które zgromadziły zarówno historyków szachów, jak i wielkich mistrzów tej gry z całego świata. Obie konferencje odbyły się szerokim echem w światowej prasie szachowej (sprawozdania z nich zamieściła w „Pamiętniku Biblioteki Kórnickiej”: *Tassilo von Heydebrand und der Lasa and his chess collection. Międzynarodowe seminarium historyków szachów, 16-18 IX 2002*, Z. 26: 2003; *Z badań nad historią i literaturą szachów. II Międzynarodowe seminarium historyków szachów, 22-24 X 2007*, Z. 28: 2007). Czyniła także przygotowania do kolejnej konferencji na temat historii szachów.

Wielkim dziełem Marii Łuczak było opracowanie szczegółowego kalendarium życia Władysława Zamoyskiego z okazji 150. rocznicy jego urodzin (*Władysław hr. Zamoyski (1853-1924): Kalendarium*, [w:] *Władysław Zamoyski 1853-1924*, pod red. S. Sierpowskiego, Kórnik – Zakopane 2003). Z kolei w 2005 r., w *Materiałach z konferencji poświęconej Generałowej Jadwidze Zamoyskiej z okazji nadania Jej imienia Liceum Ogólnokształcącemu w Kórniku* znalazło się bardzo ciekawe i bogate w szczegóły opracowanie pt. *Generałowa Jadwiga Zamoyska – jej życie i działalność w relacjach współczesnych*, [w:] *Generałowa Jadwiga Zamoyska. Życie i Dzieło*, Kórnik 2005. Dziejom ziemiaństwa wielkopolskiego poświęciła także artykuł *Osieczna i jej właściciele*, [w:] *Ziemiaństwo wielkopolskie. W kręgu arystokracji*, pod red. A. Kwileckiego, Poznań 2004. Wielokrotnie wspierała także kórnicki „Miesięcznik Parafialny” swymi tekstami oraz ciekawymi materiałami archiwalnymi, dotyczącymi właścicieli Zamku, szczególnie Jadwigi, Marii i Władysława Zamoyskich, a także historii naszej parafii i miasta.

Maria Łuczak miała szerokie plany naukowe. Bardzo zaawansowane były przygotowania do druku w odrębnej publikacji znacznie poszerzonego, w stosunku do opracowania z 2003 roku, i ilustrowanego kalendarium życia Władysława Zamoyskiego. Intensywnie pracowała także nad przygotowaniem do druku „Dziennika z podróży” Tassila von Heydebrand und der Lasa. Niestety, ciężka i niszcząca choroba uniemożliwiła realizację tych pięknych planów.

Mgr Maria Łuczak zmarła 3 lutego 2011 roku w szpitalu w Poznaniu, a 5 lutego spoczęła na cmentarzu parafialnym w Kórniku obok swych rodziców. Jej śmierć wywołała szczególny żal w międzynarodowym środowisku szachowym, czego dowodem były liczne nadesłane kondolencje, m.in. od rodziny Tassila von Heydebrand und der Lasa oraz artykuły wspomnieniowe w prasie i na stronach internetowych. Oprócz serdecznej pamięci pozostał po śp. Marii Łuczak piękny dorobek naukowy, odzwierciedlający Jej szerokie zainteresowania i pasję badawczą, ale także zauroczenie Zamkiem Kórnickim i jego historycznymi mieszkańcami.

Władysław Chałupka

ANTONI MOLIK

1920–2012



Antoni Molik urodził się 9 czerwca 1920 roku w Runowie nieopodal Kórnika. W 1934 roku ukończył 7-klasową Szkołę Powszechną w Kórniku, a następnie przez cztery lata pracował w grupie mierniczych przy pomiarach pól. W sierpniu 1939 roku został poproszony przez ówczesnego burgrabiego Zamku Kórnickiego – Stanisława Małeckiego o pomoc w ratowaniu tamtejszych zbiorów, gdyż spodziewano się rychłego wybuchu wojny. Przez trzy tygodnie zabezpieczał w piwnicach szczególnie cenne eksponaty.

W czasie okupacji pracował w kilku niemieckich firmach. Między innymi w fabryce samolotów „Focke Wulf” Flugzeugbau Werk Posen w Krzesinach–Piotrowie. Po zakończeniu wojny uczył się w Publicznej Szkole Doksztalcząco–Zawodowej. W październiku 1947 roku zdał egzamin czeladniczy na instalatora.

Od końca 1947 roku do maja 1949 roku pracował w Fundacji „Zakłady Kórnickie”. W lipcu 1950 roku podjął pracę w Bibliotece Kórnickiej. Pracował w Dziale Muzealnym Zamku do 1998 roku. Razem ze Stanisławem Małeckim i jego synem Kazimierzem opiekował się zbiorami oraz troszczył o stan techniczny budynku. Przez całe lata oprowadzał po salach muzealnych turystów. Z ogromnym zaangażowaniem opowiadał o zgromadzonych w Zamku pamiątkach narodowych.

Pracę w Zamku traktował jako służbę, ale i wielki zaszczyt. Jego zasługi były doceniane przez przełożonych. Pan Antoni był odznaczany Srebrnym Krzyżem Za-